Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/5112

2025 9 22

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 9 d.

kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo

(ESRV/2025/5)

(C/2025/5112)

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS BENDROJI VALDYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą ([1]), ypač į jo IX priedą,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ([2]), ypač į jo 3 ir 16–18 straipsnius,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ([3]), ypač į jo 458 straipsnį,

atsižvelgdama į 2011 m. sausio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos sprendimą ESRV/2011/1, kuriuo patvirtinamos Europos sisteminės rizikos valdybos darbo tvarkos taisyklės ([4]), ypač į jo 18–20 straipsnius,

kadangi:

(1) siekiant užtikrinti nacionalinių makroprudencinės politikos priemonių veiksmingumą ir nuoseklumą, pagal Sąjungos teisę reikalaujamą pripažinimą svarbu papildyti savanorišku abipusiškumu;

(2) Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacijoje ESRV/2015/2 ([5]) nustatyta makroprudencinės politikos priemonių savanoriško abipusiškumo sistema siekiama užtikrinti, kad visos vienoje valstybėje narėje aktyvuotos pozicijomis grindžiamos makroprudencinės politikos priemonės būtų abipusiškai taikomos kitose valstybėse narėse;

(3) 2025 m. balandžio 30 d. Švedijos finansų priežiūros institucija (*Finansinspektionen*), veikdama kaip paskirtoji institucija pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnį, pranešė Europos sisteminės rizikos valdybai (ESRV) apie savo ketinimą pratęsti dviejų galiojančių griežtesnių nacionalinių priemonių taikymo laikotarpį pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto iv papunktį;

(4) visų pirma *Finansinspektionen* pranešė ESRV apie ketinimą: a) nuo 2025 m. gruodžio 31 d. pratęsti dvejų metų laikotarpiui arba tol, kol išnyks makroprudencinė arba sisteminė rizika, dabar taikomą minimalią pagal poziciją įvertinto vidutinio 25 % rizikos koeficiento žemutinę ribą, taikomą Švedijos mažmeninėms hipotekos pozicijoms, ir b) nuo 2025 m. rugsėjo 30 d. pratęsti dvejų metų laikotarpiui arba tol, kol nebeliks makroprudencinės ar sisteminės rizikos, i) dabar taikomą 35 % minimalią vidutinę rizikos koeficiento žemutinę ribą, kuri portfelio lygmeniu taikoma įmonių pozicijoms, užtikrintoms komercinės paskirties nekilnojamuoju turtu, ir ii) šiuo metu taikomą 25 % minimalią vidutinę rizikos koeficiento žemutinę ribą, kuri portfelio lygmeniu taikoma įmonių pozicijoms, užtikrintoms gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu. Galiojančios griežtesnės nacionalinės priemonės taikomos tiek individualiai, tiek konsoliduotai visoms Švedijoje leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurios, apskaičiuodamos reguliuojamojo kapitalo reikalavimus, taiko vidaus reitingais pagrįstą (IRB) metodą;

([1]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) OL L 331, 2010 12 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) OL C 58, 2011 2 24, p. 4.
([5]) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 97, 2016 3 12, p. 9).

(5) ESRV generalinė valdyba anksčiau nusprendė įtraukti šias priemones į makroprudencinės politikos priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti pagal Rekomendaciją ESRV/2015/2, sąrašą ([6]);

(6) 2025 m. balandžio 30 d. iš *Finansinspektionen* gautuose pranešimuose taip pat prašoma ESRV pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 8 dalį rekomenduoti abipusiškai taikyti makroprudencinės politikos priemones individualiai, iš dalies konsoliduotai ir konsoliduotai;

(7) makroprudencinių priemonių, kurias konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai aktyvavo kitų valstybių narių institucijos, abipusiškumas, nepaisant to, ar atitinkamos pozicijos laikomos patronuojamosiose įmonėse ar filialuose, ir ar jos atsiranda dėl tiesioginio tarpvalstybinio skolinimo, padeda riboti reglamentavimo veiksmingumo „nutekėjimą“ ir reglamentavimo arbitražą, kovoti su sistemine rizika ir taip skatina bendrą makroprudencinės politikos veiksmingumą užtikrinant, kad padidėjusi rizika būtų pašalinta ne tik makroprudencinę priemonę nustačiusioje valstybėje narėje, bet ir kitose valstybėse narėse, kuriose bankų grupėms kyla ši padidėjusi rizika. Todėl pripažinimu taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti, kad bankų grupės, kurioms kyla ta sisteminė rizika, būtų pakankamai atsparios. Todėl iš sprendimo pripažinti kitų valstybių narių makroprudencines priemones kylančios makroprudencinės priemonės iš esmės turėtų būti taikomos konsoliduotai, iš dalies konsoliduota ir individualiai;

(8) atsižvelgdama į *Finansinspektionen* prašymą, pateiktą ERSV, ir siekdama: a) užkirsti kelią neigiamam tarpvalstybiniam poveikiui, pasireiškiančiam reglamentavimo veiksmingumo „nutekėjimu“ ir reglamentavimo arbitražu, galinčiam atsirasti įgyvendinant Švedijoje taikomas makroprudencinės politikos priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto iv papunktį, ir b) išsaugoti vienodas sąlygas Sąjungoje įsisteigusioms kredito įstaigoms, ESRV bendroji valdyba nusprendė, kad šios priemonės ir toliau lieka įtrauktos į makroprudencinės politikos priemonių, kurias rekomenduojama abipusiškai taikyti pagal Rekomendaciją ESRV/2015/2, sąrašą, ir nusprendė rekomenduoti priemones taikyti konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai;

(9) ESRV rekomendacijoje ESRV/2015/2, kuri iš dalies pakeista Rekomendacija ESRV/2017/4 ([7]), rekomenduojama, kad atitinkama institucija, kuri aktyvuoja makroprudencinės politikos priemonę, pateikdama ESRV abipusiškumo prašymą, turėtų pasiūlyti reikšmingumo ribą, žemiau kurios individualaus finansinių paslaugų teikėjo, kurio nustatytos makroprudencinės rizikos pozicija jurisdikcijoje, kurioje atitinkama aktyvuojanti institucija taiko makroprudencinės politikos priemonę, gali būti laikoma nereikšminga. ESRV gali rekomenduoti kitą ribą, jei mano esant būtina;

(10) remiantis gautais pranešimais, abipusiškai taikant Švedijos mažmeninėms hipotekos pozicijoms taikomą dabartinę vidutinę 25 % rizikos koeficiento žemutinę ribą, įstaigos lygmens reikšmingumo riba turėtų būti išlaikyta 5 mlrd. SEK dydžio. Dabartinei vidutinei 35 % rizikos koeficiento žemutinei ribai, kuri portfelio lygmeniu taikoma įmonių pozicijoms, užtikrintoms komercinės paskirties nekilnojamuoju turtu, ir dabartinei 25 % rizikos koeficiento žemutinei ribai, kuri portfelio lygmeniu taikoma gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu užtikrintoms įmonių pozicijoms, taip pat turėtų būti išlaikyta dabartinė 5 mlrd. SEK įstaigos lygmens reikšmingumo riba. Abi ribos turėtų būti vertinamos konsoliduotu, iš dalies konsoliduotu ir individualiu lygmeniu;

(11) šis Rekomendacijos ESRV/2015/2 pakeitimas nedaro poveikio tolesniam rekomendavimui abipusiškai taikyti nacionalines makroprudencines priemones, kurias Švedijos institucijos aktyvavo, kaip nustatyta Rekomendacijoje ESRV/2023/4 ([8]). Dabartiniai Rekomendacijos ESRV/2015/2 pakeitimai atspindi tai, kad dabar abipusiškumą rekomenduojama taikyti individualiai, iš dalies konsoliduotai ir konsoliduotai. Todėl standartinis trijų mėnesių pereinamasis laikotarpis po šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* taikomas tik priemonėms arba jų daliniams pakeitimams, kuriuos nacionalinės valdžios institucijos priims siekdamos individualiai, iš dalies konsoliduotai ir konsoliduotai abipusiškai taikyti abi rizikos koeficientų žemutines ribas;

([6]) Žr. 2023 m. liepos 6 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendaciją ESRV/2023/4, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 307, 2023 8 31, p. 1); taip pat žr. 2019 m. sausio 15 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendaciją ESRV/2019/1, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 106, 2019 3 20, p. 1).

([7]) 2017 m. spalio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2017/4, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 431, 2017 12 15, p. 1).

([8]) 2023 m. liepos 6 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2023/4, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija ESRV/2015/2 dėl makroprudencinės politikos priemonių tarptautinio poveikio vertinimo ir savanoriško abipusiškumo (OL C 307, 2023 8 31, p. 1).

(12) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Rekomendaciją ESRV/2015/2,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

DALINIS PAKEITIMAS

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas iš dalies keičiamas pagal šios rekomendacijos priedą.

Priimta Frankfurte prie Maino 2025 m. liepos 9 d.

ESRV bendrosios valdybos vardu
ESRV sekretoriato vadovas
Francesco MAZZAFERRO

PRIEDAS

Rekomendacijos ESRV/2015/2 priedas iš dalies keičiamas taip:

1) dalies, kurioje aprašyta su Švedija susijusi priemonė, skirsnis „I. Priemonės aprašymas“ pakeičiamas taip:

„I. Priemonių aprašymas

1. Švedijos priemonė taikoma pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto iv papunktį, ir privaloma Švedijoje veiklos leidimus gavusioms kredito įstaigoms, naudojančioms IRB metodą, yra konkrečiai kredito įstaigai nustatyta Švedijoje reziduojančių įsipareigojančiųjų asmenų mažmeninių pozicijų, užtikrintų nekilnojamuoju turtu, portfeliui taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio rizikos koeficiento žemutinė riba, lygi 25 %. Pagal pozicijas įvertintas vidutinis svertinis rizikos koeficientas yra atskiroms pozicijoms taikomų rizikos koeficientų, apskaičiuotų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 154 straipsnį, vidurkis, įvertintas pagal atitinkamą pozicijos vertę. Priemonė taikoma konsoliduotai ir individualiai.

2. Švedijoje veiklos leidimus gavusioms kredito įstaigoms, kurios reguliuojamojo kapitalo poreikiui apskaičiuoti naudoja IRB metodą, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 2 dalies d punkto iv papunktį taikomą priemonę sudaro konkrečiai kredito įstaigai nustatytas tam tikrų įmonių pozicijų Švedijoje, užtikrintų komercinės paskirties nekilnojamuoju turtu, portfeliui taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio svertinio rizikos koeficiento minimalus lygis (žemutinė riba), lygus (-i) 35 %, ir konkrečiai kredito įstaigai nustatytas tam tikrų įmonių pozicijų Švedijoje, užtikrintų gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, portfeliui taikomų rizikos koeficientų pagal pozicijas įvertinto vidutinio svertinio rizikos koeficiento minimalus lygis (žemutinė riba), lygus (-i) 25 %. Pagal pozicijas įvertintas vidutinis svertinis rizikos koeficientas yra atskiroms pozicijoms taikomų rizikos koeficientų, apskaičiuotų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 153 straipsnį, vidurkis, įvertintas pagal atitinkamą pozicijos vertę. Ši priemonė neapima įmonių pozicijų, užtikrintų: i) žemės ūkio paskirties nekilnojamuoju turtu; ii) savivaldybėms, valstybėms ar regionams tiesiogiai nuosavybės teise priklausančiu nekilnojamuoju turtu; iii) nekilnojamuoju turtu, kurio daugiau nei 50 % nuosavybės naudojama nuosavo verslo reikmėms, ir iv) daugiabučiais gyvenamaisiais pastatais, kurių paskirtis nėra komercinė (pvz., gyventojams priklausančios pelno nesiekiančios būsto asociacijos) arba kai gyvenamųjų pastatų skaičius neviršija keturių. Priemonė taikoma konsoliduotai ir individualiai.“;

2) dalies, kurioje aprašyta su Švedija susijusi priemonė, skirsnio „II. Abipusiškumas“ 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 458 straipsnio 5 dalį atitinkamų valstybių narių atitinkamoms institucijoms rekomenduojama abipusiškai taikyti Švedijos priemones, taikant jas veiklos leidimus šalyje gavusioms ir IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms, turinčioms Švedijoje atitinkamas pozicijas, įskaitant mažmenines pozicijas užtikrintas gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, ir įmonių pozicijas, užtikrintas komercinės arba gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu. Abipusiškumas turėtų būti taikomas konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai, neatsižvelgiant į tai, ar pozicijos laikomos patronuojamosiose įmonėse, filialuose, ar atsiranda dėl tiesioginio tarpvalstybinio skolinimo. Vadovaujantis C rekomendacijos 2 dalimi, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama pradėti įgyvendinti tokią pačią priemonę, kokią aktyvuojanti institucija taikė Švedijoje, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo šios rekomendacijos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.“;

3) dalies, kurioje aprašyta su Švedija susijusi priemonė, skirsnio „III. Reikšmingumo riba“ 6, 7 ir 8 dalys pakeičiamos taip:

„6. Vadovaujantis Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktu, atitinkamos valstybės narės institucijos gali taikyti išimtį atskiroms šalyje veiklos leidimus gavusioms ir IRB metodą naudojančioms kredito įstaigoms, kurių pozicijos, susijusios su atitinkamai 1 ir 2 dalyse aprašytomis priemonėmis, neviršija 5 mlrd. EUR reikšmingumo ribos. Taikydamos reikšmingumo ribą, atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti atitinkamas Švedijos priemones atskiroms šalyje veiklos leidimą gavusioms kredito įstaigoms, kurioms anksčiau priemonė nebuvo taikoma, kai dėl tos priemonės peržengiama 5 mlrd. SEK reikšmingumo riba. Pozicijų reikšmingumas turėtų būti vertinamas konsoliduotai, iš dalies konsoliduotai ir individualiai, o vertinant jį iš dalies konsoliduotai ir konsoliduotai, visos pozicijos, turimos patronuojamosiose įmonėse ar filialuose arba atsirandančios dėl tiesioginio tarpvalstybinio skolinimo, turėtų būti įtrauktos į pozicijų, įvertintų pagal reikšmingumo ribą, apskaičiavimą.

7. Kai šalyje veiklos leidimus gavusios ir IRB metodą naudojančios kredito įstaigos savo patronuojamosiose įmonėse arba filialuose Švedijoje ir (arba) vykdydamos tiesioginį tarpvalstybinį skolinimą neturi jokių mažmeninių pozicijų, kaip aprašyta 1 dalyje, viršijančių 5 mlrd. SEK, atitinkamų valstybių narių atitinkamos institucijos pagal Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktą skirsnį gali nuspręsti netaikyti priemonės abipusiškai. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti 1 dalyje aprašytą priemonę, kai šalyje veiklos leidimą gavusi ir IRB metodą naudojanti kredito įstaiga peržengia 5 mlrd. SEK ribą.

8. Kai šalyje veiklos leidimus gavusios ir IRB metodą naudojančios kredito įstaigos savo patronuojamosiose įmonėse arba filialuose Švedijoje ir (arba) vykdydamos tiesioginį tarpvalstybinį skolinimą neturi jokių įmonių pozicijų, kaip aprašyta 2 dalyje, viršijančių 5 mlrd. SEK, atitinkamų valstybių narių atitinkamos institucijos pagal Rekomendacijos ESRV/2015/2 2 skirsnio 2 dalies 1 punktą skirsnį gali nuspręsti netaikyti priemonės abipusiškumo. Šiuo atveju atitinkamos institucijos turėtų stebėti pozicijų reikšmingumą ir joms rekomenduojama abipusiškai taikyti 2 dalyje aprašytą priemonę, kai šalyje veiklos leidimą gavusi ir IRB metodą naudojanti kredito įstaiga peržengia 5 mlrd. SEK ribą.“.